

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.005.02.2022

Pan
Marek Kula
Dyrektor Zakładu
IFA Powertrain Sp. z o.o.
ul. Europejska 8, 47-143 Ujazd, Zimna Wódka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/011 - Wspieranie inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	IFA Powertrain Polska Sp. z o. o. w Zimnej Wódce, ul. Europejska 8, 47-143 Ujazd ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Kula, Członek Zarządu, od 1 października 2020 r. ² W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Paweł Kowalik, Członek Zarządu, od 1 maja 2019 r. do 31 grudnia 2020 r. Rudiger Kleinevoß, Prezes Zarządu od 21 sierpnia 2018 r. do 26 sierpnia 2019 r. Peter Kraustwurst, Prezes Zarządu od 1 stycznia 2017 r. do 31 maja 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykonywanie zobowiązań wynikających z umowy wsparcia 2. Efekty systemu wspierania inwestycji
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 1 kwietnia 2022 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Wojciech Goleński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/39/2022 z 15 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Spółka IFA lub beneficjent.

² Dalej: Dyrektor.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Spółka IFA wykonała zobowiązania wynikające z umowy z 8 września 2017 r. o udzielenie pomocy publicznej w formie dotacji celowej⁵, zawartej z Ministrem Rozwoju i Finansów⁶, w tym poprzez utworzenie większej niż wymagana liczby miejsc pracy, jak też utrzymanie zrealizowanej inwestycji w postaci zakładu produkcyjnego, w którym prowadzona była działalność na terenie województwa opolskiego. Ewidencja księgową kosztów związanych z inwestycją, prowadzona była zgodnie z wymaganiami umownymi, tj. w sposób m.in. umożliwiający ustalenie, bieżące monitorowanie i weryfikację, w tym kontrolę, kosztów dofinansowanej inwestycji. Spółka IFA współpracowała też z jednostkami edukacyjnymi oraz uczelniami wyższymi w zakresie realizacji przez uczniów i studentów praktyk oraz staży zawodowych.

Stwierdzono jednakże, że beneficjent nie dochował wynikających z ww. umowy obowiązków dotyczących przekazywania w wyznaczonych terminach corocznych sprawozdań finansowo-rzeczowych⁷ oraz danych dotyczących łącznej wysokości podatków CIT, PIT, VAT oraz podatku od nieruchomości. Nieprawidłowości te nie miały jednak wpływu na wysokość otrzymanego w ramach umowy wsparcia finansowego, jak też realizację dofinansowanej inwestycji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonywanie zobowiązań wynikających z umowy wsparcia

Opis stanu faktycznego

Stosownie do założeń *Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023*⁹, 24 czerwca 2016 r. beneficjent złożył do Ministra Rozwoju wnioski o udzielenie pomocy publicznej w formie dotacji celowej stanowiącej finansowe wsparcie inwestycji polegającej na budowie nowego zakładu produkującego półosie samochodowe w Ujeździe. 23 września 2016 r. właściwy w sprawach oceny wniosków Międzyresortowy Zespół ds. Inwestycji o Istotnym Znaczeniu dla Gospodarki Polskiej, rekomendował Ministrowi propozycję wsparcia dla ww. projektu. Pismem z 4 kwietnia 2017 r. beneficjent skierował do Ministra korektę ww. wniosku, która dotyczyła zmiany adresu siedziby Spółki IFA oraz zmian w harmonogramie ponoszenia nakładów inwestycyjnych. Na podstawie umowy z 8 września 2017 r.¹⁰ Minister udzielił Spółce wsparcia w formie dotacji celowej z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy i poniesienia kosztów inwestycji polegającej na budowie w latach 2016-2020 zakładu produkującego półosie samochodowe w Ujeździe¹¹, w maksymalnej wysokości 18 390,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 126-145)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Umowa nr II/616/P/15014/6230/17/DDI, dalej: umowa.

⁶ Dalej: Minister – kierownik ministerstw: 1/ Ministerstwa Rozwoju od 16 listopada 2015 r. do 8 stycznia 2018 r. 2/ Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju od 9 stycznia 2018 do 15 listopada 2019 r.; 3/ Ministerstwa Rozwoju od 15 listopada 2019 r. do 7 października 2020 r.; 4/ Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii od 7 października 2020 r. do 12 sierpnia 2021 r.; 5/ Ministerstwa Rozwoju i Technologii od 12 sierpnia 2021 r. - dalej: Ministerstwo.

⁷ Dalej: sprawozdania.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dalej: Program.

¹⁰ Dalej: umowa.

¹¹ Dalej: inwestycja.

1.1. Beneficjent, w związku z realizacją dofinansowanej inwestycji, zobowiązał się m.in. do utworzenia 428 nowych miejsc pracy (do 31 grudnia 2020 r.), w tym co najmniej 106 nowych miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem oraz do utrzymania każdego utworzonego miejsca pracy przez okres co najmniej pięciu lat od dnia jego utworzenia¹². Spełnienie tego zobowiązania miało być weryfikowane przez Ministra w oparciu o dane dotyczące średniorocznego zatrudnienia w poszczególnych latach realizacji umowy i okresu trwałości.

W związku z realizacją umowy w Spółce IFA, według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. powstały 444 miejsca pracy, w tym 144 dla osób z wyższym wykształceniem, a na dzień 30 marca 2022 r. zatrudniono 435 osób, w tym 124 osoby z wyższym wykształceniem¹³.

(akta kontroli str. 137-145, 343-392, 411-421, 434-435)

W umowie Spółka IFA zobowiązała się również do poniesienia, najpóźniej do 31 grudnia 2020 r., kosztów inwestycji w wysokości, co najmniej 480 742 tys. zł. Oraz utrzymania tej inwestycji w województwie opolskim w wartości początkowej przez okres, co najmniej pięciu lat od dnia zakończenia jej realizacji. Koszty kwalifikowane inwestycji, przewidziane do poniesienia przez Spółkę IFA, określono w umowie na kwotę 480 742 000 zł, w tym: w 2017 r. – 314 579 tys. zł; w 2018 r. – 38 120 tys. zł; w 2019 r. – 118 401 tys. zł, a w 2020 r. – 9 642 tys. zł¹⁴. W trakcie realizacji inwestycji, 28 maja 2019 r. Spółka IFA złożyła do Ministra wnioski o dokonanie zmian w harmonogramie realizacji inwestycji¹⁵, dotyczących wysokości kosztów kwalifikowanych inwestycji w latach 2017 oraz 2019-2020, które określono odpowiednio w kwotach 295 208,21 tys. zł, 95 000 tys. zł i 52 413,79 tys. zł. Wnoszone przez beneficjenta zmiany zostały wprowadzone aneksem nr 1 do umowy, który został zawarty 8 listopada 2019 r. Łączne koszty inwestycji ujęte w ww. aneksie nie uległy zmianie w stosunku do pierwotnie planowanych.

(akta kontroli str. 137-146, 167-178)

Od dnia rozpoczęcia inwestycji (tj. 15 lipca 2016 r.) do 31 grudnia 2020 r. łączne koszty poniesione na jej realizację wyniosły 458 138,83 tys. zł. Wykazywane przez Spółkę IFA w sprawozdaniach koszty realizacji inwestycji¹⁶ wynosiły odpowiednio: 1/ w 2017 r. - 293 729,49 tys. zł; 2/ w 2018 r. - 372 124,68 tys. zł; 3/ w 2019 r. - 429 132,76 tys. zł; 4/ w 2020 r. - 456 254,82 tys. zł.; 5/ w 2021 r. - 458 138,86 tys. zł. Dyrektor wyjaśnił, że *spółka na bieżąco monitoruje stan kosztów inwestycji. System księgowy SAP pozwala na dokładną weryfikację, jakiego środka trwałego dotyczy dana faktura ujęta w sprawozdaniu finansowo-rzeczowym. W sytuacji likwidacji środka trwałego w pierwszej kolejności ustalane jest źródło jego finansowania. Biorąc pod uwagę, iż Spółka nie ma wpływu na zużycie środków trwałych ze względu na zużycie techniczne, przyjęła taktykę, w której zastępuje zużyte aktywa trwałe nowymi, lepszymi technologicznie. Tym samym Spółka dba o należyte wypełnienie zobowiązania dotyczącego utrzymania inwestycji wskazanego w § 4 ust. 4 umowy.*

(akta kontroli str. 70-110, 194, 256, 338, 388, 434-435, 594-597)

¹² W treści załącznika nr 4 do ww. umowy wskazano, że 1/ w 2017 r. zatrudnionych zostanie 93 pracowników, w tym 23 z wyższym wykształceniem; 2/ w 2018 r. odpowiednio 67 i 17 pracowników; 3/ w 2019 r. - 106 i 26 pracowników; 4/ w 2020 r. - 162 i 40 pracowników.

¹³ Średnioroczne zatrudnienie w 2021 r. wyniosło 429,82 etaty.

¹⁴ Według załącznika nr 4 do umowy, tj. na środki trwałe.

¹⁵ Wniosek z dnia 28 maja 2019 r. o dokonanie zmiany w załączniku nr 4 do umowy NR II/616/P/15014/6230/17/DDI.

¹⁶ Koszty poniesione do dnia 31 sierpnia + koszty prognozowane do 31 grudnia danego roku.

Maksymalną wysokość dotacji celowej, stanowiącej finansowe wsparcie inwestycji ustalono na kwotę 18 390,56 tys. zł. Środki te miały być przekazane w transzach, w kwotach nie wyższych niż: 1/ w 2017 r. - 7 829,3 tys. zł; 2/ w 2018 r. - 1 655,63 tys. zł; 3/ w 2019 r. - 4 532,89 tys. zł; 4/ 2020 r. - 4 372,7 tys. zł. Warunkiem wypłaty danej transzy było m.in. przedłożenie Ministrowi sprawozdania finansowo-rzeczowego, w terminie do dnia 30 września danego roku kalendarzowego. Sprawozdanie miało obejmować kwotę planowanych i poniesionych nakładów inwestycyjnych oraz liczbę utworzonych miejsc pracy. Spółka IFA tylko w 2019 r. przedłożyła wymagane sprawozdania z zachowaniem wymaganego terminu, a w pozostałych latach (2017, 2018 i 2020) obowiązek ten zrealizowano z opóźnieniem, co opisano szczegółowo w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 179, 228, 304, 343, 526-529)

Na podstawie § 4 ust. 2 pkt. 5 umowy, Spółka IFA zobowiązała się do przedkładania Ministrowi w latach 2022-2026 corocznych sprawozdań z wykonania obowiązków umownych, według wzoru określonego w załączniku do umowy, w terminie do 31 marca każdego roku następującego po danym roku sprawozdawczym¹⁷. W kontrolowanym okresie obowiązek ten nie został wykonany z zachowaniem wymaganego terminu, co opisano szczegółowo w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 137-145, 434-435)

Kontrolowana jednostka zobowiązała się także do przedkładania, do dnia 30 kwietnia każdego roku¹⁸, danych dotyczących łącznej wysokości podatków CIT, PIT, VAT oraz podatku od nieruchomości, jakie zostały przez Spółkę zapłacone za rok poprzedni oraz danych o wartości sprzedaży na rynek krajowy w związku z inwestycją (§ 2 ust. 2 umowy). Beneficjent przedkładał wymagane informacje we wskazanym wyżej zakresie, jednak obowiązek ten zrealizowano z opóźnieniem, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 137-145, 179-181, 228, 304, 343, 406-410, 565-591)

Spółka IFA otrzymała na rachunek bankowy kwotę dotacji w wysokości 17 583,95 tys. zł. Kwota ta została wypłacona w czterech transzach: 1/ w 2017 r. - 7 347,03 tys. zł; 2/ w 2018 r. - 1 655,63 tys. zł; 3/ w 2019 r. - 4 532,89 tys. zł; 4/ w 2020 r. - 4 048,41 tys. zł. Zmniejszenie wysokości kwoty wsparcia wypłaconego w ramach pierwszej i czwartej transzy, w stosunku do wysokości kwot wskazanych w umowie, wynikało z niższych kosztów inwestycji (wykazywanych w sprawozdaniach beneficjenta w stosunku do pierwotnie zakładanych). Zmiany wysokości wypłacanych kwot nie zostały wprowadzone aneksem do umowy. Dyrektor wyjaśnił, że *spółka nie została zobowiązana przez właściwego Ministra jak również nie występowała o aneksowanie obowiązującej umowy w związku ze zmniejszeniem kwoty pomocy publicznej*. Wyjaśnił ponadto, że Spółka IFA nie została poinformowana na piśmie o fakcie zmniejszenia wysokości kwoty przyznanej pomocy publicznej oraz o sposobie jej wyliczenia oraz, że *zmniejszenie kosztów inwestycji wynikało z uwarunkowań rynkowych (fluktuacji kosztów oraz cen), jak również wieloetapowej realizacji inwestycji czy też negocjacji kontraktów z dostawcami*.

(akta kontroli str. 422-433, 488-490, 598-599)

¹⁷ Dalej: sprawozdanie w zakresie utrzymania inwestycji.

¹⁸ Za lata 2018-2026.

W okresie po 31 grudnia 2020 r. inwestycja nie została przeniesiona do innego regionu, a jej zakres rzeczowy oraz wartość nie uległy zmniejszeniu poprzez zbycie zakupionych środków trwałych lub wynajem osobom trzecim. W odniesieniu do zmniejszenia wartości rzeczowej inwestycji Dyrektor wyjaśnił, że *po 31 grudnia 2021 r. Spółka zlikwidowała trzy środki trwałe – drukarki (zużycie techniczne) na łączną kwotę 3 551,92 zł, a w ich miejsce zakupiła trzy nowe drukarki na łączną kwotę 3 690 zł.*

(akta kontroli str. 434-435, 488-490)

Realizacja inwestycji była przedmiotem dwóch kontroli przeprowadzonych przez Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną S.A.¹⁹ oraz Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii²⁰. Pierwsza z ww. kontroli miała na celu weryfikację i ocenę prawidłowości realizacji przez przedsiębiorcę warunków zawartych w zezwoleniu nr 479, tj. 1/ poniesienia nakładów inwestycyjnych w wysokości 108 138,31 tys. euro; 2/ zatrudnienia na terenie strefy, co najmniej 428 nowych pracowników po uzyskaniu pozwolenia; 3/ zakończenia inwestycji do dnia 31 grudnia 2020 r. W wyniku tej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. obszarach. Kontrola MRPiT wykazała natomiast m.in., że w okresie od początku inwestycji do 31 grudnia 2020 r. beneficjent nie zrealizował zobowiązania umownego w postaci poniesionych nakładów inwestycyjnych, jednak z nadwyżką zrealizował zobowiązanie dotyczące utworzenia nowych miejsc pracy.

(akta kontroli str. 37-111)

1.2. W latach 2017-2020 w terminie do 30 września każdego roku beneficjent zobowiązał się do przedkładania do akceptacji właściwego ministra sprawozdań finansowo-rzeczowych, obejmujących okresy począwszy od dnia rozpoczęcia realizacji inwestycji do dnia 31 sierpnia danego roku (spełnienie wymagań w tym zakresie zostało opisane w punkcie 1.1 wystąpienia pokontrolnego). Sprawozdania te zostały sporządzone w wymaganym zakresie rzeczowym i merytorycznym²¹.

(akta kontroli str. 179-392)

Spółka IFA prowadziła ewidencję księgową kosztów związanych z inwestycją, w sposób określony w umowie, tj. umożliwiający jednoznaczne ustalenie, bieżące monitorowanie i weryfikację kosztów inwestycji oraz ocenę jej dokonania pod względem finansowym. W umowie nie zostały określone szczegółowe zasady prowadzenia ww. ewidencji. Dyrektor wyjaśnił, że *spółka nie otrzymała żadnych wytycznych czy też zaleceń właściwego Ministerstwa w związku z polityką rachunkowości w zakresie określenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz przypisywania kosztów do tworzenia nowych miejsc pracy. Spółka nie otrzymała żadnych zaleceń (...) w zakresie sporządzanych w Programie sprawozdań dotyczących powiązania sprawozdań danych z prowadzoną ewidencją księgową.* Tym niemniej, Spółka IFA wprowadziła politykę rachunkowości, w której określono sposób prowadzenia ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 491-492, 560-565)

Szczegółowym badaniem objęto dokumentację pracowniczą (tj. umowy o prace oraz opisy stanowisk) 10 osób zatrudnionych w jednostce kontrolowanej, pod kątem zgodności jej treści z wykazem stanowisk zawartych w sprawozdaniach finansowo-rzeczowych²². Badanie wykazało, że wszyscy z ww. pracowników ujęci

¹⁹ Kontrola została przeprowadzona w dniu 11 sierpnia 2021 r. i 19 listopada 2021 r.

²⁰ Kontrola została przeprowadzona w dniu 26 maja 2021 r., dalej: kontrola MRPiT.

²¹ Tj. zgodnie ze wzorem załącznika nr 3 do umowy.

²² Do próby badawczej wybrano drogą doboru celowego następujące stanowiska: 1/ Administrator systemów IT (wykształcenie wyższe); 2/ Inżynier jakości ds. Klientów (wykształcenie wyższe); 3/ Koordynator ds. biura; 4/ Młodszy inżynier jakości ds. kontroli materiału (wykształcenie wyższe); 5/ Pracownik ds. administracji biura; 6/ Specjalista – ustawiacz maszyn CNC; 7/ Specjalista ds. programowania maszyn CNC (wykształcenie wyższe); 8/ Specjalista linii lakierowania; 9/ Starszy specjalista ds. ochrony środowiska (wykształcenie wyższe); 10/ Technik TPM.

w sprawozdaniach w okresie realizacji inwestycji byli zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy (na podstawie umów o pracę zawartych na czas nieokreślony). Wskazana próba obejmowała pięć osób, w przypadku których wyższe wykształcenie było wymagane do realizacji obowiązków na danym stanowisku pracy. Spełnianie tego wymagania przez ww. osoby znalazło potwierdzenie w dokumentacji pracowniczej. Szczegółowym badaniem objęto także 10 wybranych składników majątku Spółki, które zostały wymienione w sprawozdaniu finansowo-rzeczowym za okres od dnia rozpoczęcia realizacji inwestycji do dnia 31 grudnia 2020 r., jako pozycje o najwyższej wartości²³. Z ustaleń kontroli wynika, że ww. składniki majątku trwałego, wykazane w sprawozdaniach, zostały ujęte w ewidencji księgowej Spółki IFA, a beneficjent dysponował fakturami VAT potwierdzającymi ich wartość oraz fakt dokonania zakupu. W kontrolowanej jednostce wprowadzono procedurę dotyczącą m.in. zakupów inwestycyjnych. Dyrektor wyjaśnił, że *wartość rynkowa środków trwałych była weryfikowana na podstawie benchmarku rynku, ekspertyz i analiz wykonywanych przez osoby odpowiedzialne ze strony firmy IFA.*

W okresie objętym kontrolą właściwy Minister nie wniósł o dokonanie korekt i/lub uzupełnień do przedkładanych przez beneficjenta sprawozdań.

(akta kontroli str. 422-487, 493-503, 526-567)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pomimo obowiązku wynikającego § 2 ust. 1 pkt 1 umowy beneficjent nie przedłożył w ustalonym terminie, tj. do dnia 30 września do akceptacji właściwego Ministra sprawozdań finansowo-rzeczowych. Trzy z czterech ww. dokumentów za lata 2017-2020 zostały złożone odpowiednio: 5 października 2017 r., 29 października 2018 r. oraz 29 października 2020 r., tj. po upływie ustalonego przez strony terminu. Dyrektor wyjaśnił, że nieterminowe przesyłanie sprawozdań *nie było działaniem celowym i zostało spowodowane poprzez nieuważne przeanalizowanie zapisów umowy.*

(akta kontroli str. 179, 228, 304, 343, 526-529)

2. Pomimo obowiązku wynikającego z § 2 ust. 2 umowy, do 30 kwietnia każdego roku za rok poprzedni beneficjent nie przekazał Ministrowi danych dotyczących łącznej wysokości podatków CIT, PIT, VAT oraz podatku od nieruchomości. Informacje w tym zakresie zostały złożone po upływie wymaganego umową terminu, tj.: za lata 2016-2017 – 22 października 2018 r.; za 2018 r. – 12 lipca 2019 r.; za 2019 r. – 18 czerwca 2020 r.; za 2020 r. – 10 maja 2021 r.; za 2021 r. – 10 maja 2022 r. Dyrektor wyjaśnił, że nieterminowe przesyłanie ww. danych *nie było działaniem celowym i zostało spowodowane poprzez nieuważne przeanalizowanie zapisów umowy.*

(akta kontroli str. 405A-410, 526-529)

3. Beneficjent pomimo obowiązku wynikającego z § 4 ust. 2 pkt. 5 umowy, nie przesłał do Ministerstwa sprawozdania z realizacji inwestycji w wyznaczonym terminie, tj. do 31 marca 2022 r. Sprawozdanie to zostało przesłane 11 maja 2022 r. Również i w tym przypadku Dyrektor wyjaśnił, że nieterminowa realizacja tego obowiązku nie była działaniem celowym i nastąpiła przez przeoczenie.

(akta kontroli str. 434-435, 592-593)

²³ W tym: 1/ ICAM SILO2 automatyczny regał półkowy (wartość: 144,7 tys. zł); 2/ stację do montażu pierścienia encodera (wartość: 148,7 tys. zł) oraz 3/ kontroler montażu pierścienia encodera (wartość: 665,5 tys. zł); 4/ router MGuard RS4004 TX/DTX (wartość: 154,7 tys. zł); 5/ linię do usuwania zadziorów i mycia (wartość: 685,2 tys. zł); 6/ stanowisko pomiarowe 34F7 + wielopust (wartość: 277,9 tys. zł); 7/ tacki do piasty GK-40008 (wartość: 100 tys. zł); 8/ roboty do malowania Reiter (wartość: 738 tys. zł); 9/ agregaty chłodzące, magnetyczne filtry prędkowe, myjki, separatory (wartość: 302,3 tys. zł); 10/ zautomatyzowana stacja etykietowania (wartość: 190,4 tys. zł).

Spółka IFA prawidłowo realizowała zobowiązania umowne poprzez utworzenie większej niż zakładano liczby miejsc pracy oraz zatrudnienie większej niż planowano liczby osób z wyższym wykształceniem. Beneficjent prowadził ewidencję księgową wydatków związanych z inwestycją w sposób określony w umowie. Inwestycja nie została również przeniesiona do innego regionu, a jej zakres rzeczowy oraz wartość nie uległy zmniejszeniu. Łączne koszty poniesione z tytułu realizacji inwestycji wyniosły 458 138,86 tys. zł i były niższe niż przewidziane w umowie. Skutkiem powyższego było otrzymanie przez beneficjenta dotacji w kwocie niższej niż przewidziana na etapie wnioskowania o dofinansowanie. Spółka składała wymagane umową sprawozdania oraz informacje dotyczące łącznej wysokości podatków, jednak następowało to z naruszeniem terminów umownych. Nie miało to jednakże wpływu na zakres realizacji inwestycji oraz spełnienie przez beneficjenta pozostałych wymogów określonych w umowie.

OBSZAR

2. Efekty systemu wspierania inwestycji

Opis stanu faktycznego

2.1. Zgodnie z treścią zawartej umowy Beneficjent zobowiązany był do przeznaczenia otrzymanych środków finansowych we wskazanej kwotowo wysokości odpowiednio na: koszty inwestycji oraz koszty związane z utworzeniem nowych miejsc pracy²⁴. W toku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, że beneficjent dysponował składnikami majątku trwałego w postaci zakładu produkcyjnego składającego się m.in. z części biurowej oraz hali fabrycznej. W wyniku oględzin stwierdzono także, że na wszystkich objętych ww. szczegółowym badaniem stanowiskach pracy zatrudnione były osoby na podstawie umów o pracę²⁵ (na niektórych z ww. stanowisk, zatrudniono więcej niż jedną osobę). W przypadku ośmiu na dziesięć poddawanych oględzinom stanowisk pracy, osoby na nich zatrudnione posiadały wydzielone miejsce przeznaczone do wykonywania swoich obowiązków (biurowych lub na hali produkcyjnej). W przypadku dwóch pracowników, osoby te nie miały przypisanych stałych miejsc pracy, a ich zadania były wykonywane w różnych miejscach hali produkcyjnej. W trakcie oględzin stwierdzono również, że stanowiska pracy dla osób z wyższym wykształceniem w czterech przypadkach znajdowały się w części biurowej zakładu. Oględzinom poddano także 10 składników majątku trwałego kontrolowanego przedsiębiorstwa, które zostały wymienione w sprawozdaniu²⁶, jako pozycje o najwyższej wartości. W hali produkcyjnej znajdowały się przedmioty/urządzenia wskazane w dziewięciu spośród 10 pozycji wykazanych w ww. sprawozdaniu. Ich charakter i przeznaczenie sprawiały, że stanowiły elementy większej całości w ramach prowadzonej produkcji przemysłowej. Inne stanowiły wyodrębniony element w ramach prowadzonej w Spółce IFA działalności. Każda objęta oględzinami maszyna i/lub element linii posiadała tabliczki znamionowe. Jeden spośród wykazanych w sprawozdaniu składników majątku nie znajdował się na hali produkcyjnej, gdyż zgodnie z oświadczeniem Kierownika produkcji, ww. urządzenie zostało oddane do producenta celem modernizacji służącej bardziej efektywnemu wykorzystaniu go w procesie produkcji. Powyższe potwierdzały wydruki korespondencji prowadzonej pomiędzy beneficjentem a producentem ww. urządzenia.

(akta kontroli str. 137-145, 493-503)

²⁴ W kolejnych latach okresu 2017-2020 odpowiednio: 1/ 7 274,14 tys. zł i 555,16 tys. zł; 2/ 1 255,63 tys. zł i 399,95 tys. zł; 3/ 3 900,13 tys. zł i 632,76 tys. zł; 4/ 3 405,7 tys. zł i 967,05 tys. zł.

²⁵ Kontrolerowi przekazano kopie dokumentacji pracowniczej ww. osób zatrudnionych na ujętych w próbie stanowiskach, która została włączona do akt kontroli.

²⁶ Sprawozdanie finansowo-rzeczowym za okres od dnia rozpoczęcia realizacji inwestycji do dnia 31 grudnia 2020 r.

2.2. Beneficjent we wniosku o dofinansowanie określił, że inwestycja ma na celu zapewnienie rocznej produkcji na poziomie 2 400 tys. pólosi napędowych. Rzeczywista struktura rodzajów produkcji²⁷ w kolejnych latach 2017-2022 (do maja) wynosiła odpowiednio: 1/ 2017 r. - 2 076,31 tys. szt.; 2/ 2018 r. - 11 004,41 tys. szt.; 3/ 2019 r. - 15 246,49 tys. szt.; 4/ 2020 r. - 12 497,03 tys. szt.; 5/ 2021 r. - 14 857,84 tys. szt.; 6/ 2020 r. (do maja) - 7 782,08 tys. szt.

Łączne koszty inwestycji poniesione w podziale na poszczególne środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne wyniosły: 1/ budynki - 74 095,25 tys. zł; 2/ budowie - 11 356,17 tys. zł; 3/ maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania - 280 589,82 tys. zł; 4/ specjalistyczne urządzenia i aparaty - 467,58 tys. zł; 5/ urządzenia techniczne - 45 046,19 tys. zł; 6/ narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie - 27 550,05 tys. zł; 7/ wartości niematerialne i prawne - 448,07 tys. zł; 8/ niskocenne składniki majątku trwałego - 8 054,58 tys. zł; 9/ środki trwałe w budowie - 10 531,17 tys. zł. We wniosku o udzielenie pomocy publicznej wskazano też, że dotychczasowe wydatki inwestycyjne w ramach sekcji wyniosły: 1/ budynek - 72 542 tys. zł; 2/ maszyny i urządzenia - 377 424 tys. zł; 3/ inwestycje IT - 4 397 tys. zł; 4/ instalacje/infrastruktura - 26 379 tys. zł;

W ww. dokumencie beneficjent wskazał także, że zamierza wypracować modele współpracy z regionalnymi uczelniami, co umożliwi Spółce IFA osiągnięcie pozycji lidera na rynku produkcji pólosi. W umowie nie zawarto zapisów dotyczących nawiązania ww. współpracy oraz współpracy ze szkołami zawodowymi. W umowie nie wskazano również nazw uczelni wyższych. Tym niemniej, Spółka IFA nawiązała współpracę z regionalnymi uczelniami i innymi podmiotami zajmującymi się nauką i kształceniem. Zawarte przez beneficjenta umowy z ww. podmiotami²⁸ dotyczyły odbywania praktyk i staży zawodowych przez uczniów i studentów w zakładzie produkcyjnym Spółki IFA. Beneficjent inicjował też współpracę z wyższymi uczelniami technicznymi, zawierając stosowane w tym zakresie umowy²⁹.

Dyrektor wyjaśnił, że *Spółka podjęła współpracę z lokalnymi placówkami oświatowymi o profilu technicznym w zakresie pozyskania wykwalifikowanych kadr, aby sprostać stale rosnącym wymaganiom rynku i środowiska. Główną gałąź kooperacji z jednostkami edukacyjnymi stanowiły podmioty szkolnictwa wyższego takie jak Politechnika Śląska i Politechnika Opolska. Aktywny udział we współpracy brało również Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz różne Technika Ogólnokształcąco/Ekonomiczne z terenu województwa opolskiego. Realizowana inwestycja pozwoliła nie tylko na utworzenie nowych miejsc pracy, ale umożliwiła rozwój i podniesienie kwalifikacji pracownikom już zatrudnionym. Wszystkie miejsca pracy dla pracowników produkcyjnych są bardzo atrakcyjne, ponieważ obejmują pracę na różnych etapach wysoko innowacyjnej technologii, co wymaga ciągłego rozwoju umiejętności.*

(akta kontroli str. 126-129, 559, 594-597)

Zatrudnieni w Spółce IFA pracownicy (poza zarządem) otrzymywali w kolejnych latach okresu średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w wysokości odpowiednio: 1/ w 2017 r. - 13,27 tys. zł; 2/ w 2018 r. - 6,3 tys. zł; 3/ w 2019 r. - 6,1 tys. zł; 4/ w 2020 r. - 5,6 tys. zł; 5/ w 2021 r. - 6,3 tys. zł; 6/ w 2022 r. - 7,2 tys. zł. W analogicznym okresie, średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie

²⁷ Obejmująca: 1/ koszyki BC; 2/ wałki; 3/ pólosię; 4/ piasty; 5/ czasze (od strony kola i od strony skrzyni biegów); 6/ koszyki CVJ.

²⁸ Umowy zawarto m.in. z: Uniwersytetem Opolskim, Politechniką Opolską, Politechniką Śląską, Wyższą Szkołą Bankową – Wydziałem zamiejscowym w Opolu, Regionalnym Zespołem Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu, Zespołem Szkół Elektrycznych im. T. Kościuszki w Opolu, Zespołem Szkół Mechanicznych w Opolu, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzelcach Opolskich, Zespołem Szkół Żeglugi Śródlądowej im. Bohaterów Westerplatte w Kędzierzynie-Koźlu

²⁹ M.in.: Wydział Inżynierii Materiałowej i Metalurgii Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

opolskim³⁰ wyniosło odpowiednio: 1/ w 2017 r. - 4,2 tys. zł; 2/ w 2018 r. - 4,5 tys. zł; 3/ w 2019 r. - 4,8 tys. zł; 4/ w 2020 r. - 5,1 tys. zł; 5/ w 2021 r. - 5,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 562-564)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Spółki IFA w obszarze efektów systemu wspierania inwestycji. Beneficjent w wyniku inwestycji osiągnął zakładane rezultaty w postaci budowy zakładu produkcyjnego oraz zatrudnienia personelu w liczbie większej niż pierwotnie zakładano. Spółka IFA współpracowała ze szkołami i uczelniami wyższymi w zakresie realizacji przez uczniów i studentów praktyk oraz staży zawodowych w jednostce kontrolowanej.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi   Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski   Najwyższa Izba Kontroli wnosi o terminowe przedkładanie właściwemu Ministrowi określonych w umowie sprawozdań w zakresie utrzymania inwestycji oraz informacji o łącznej wysokości podatków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

³⁰ Według GUS, brak danych za 2022 r.

Opole, 23 czerwca 2022 r.

Kontroler
Wojciech Goleński
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

.....
DIREKTOR
Delegatura w Opolu
podpis
Iwona Zyman

